

TVRDOŠÍJNÍ A HOSTÉ

(Výstava III. Krasoumná jednota, Dům umělců)

Veliká tvrdost víry, stálosti a úmyslu ctnosti, jež převedly umění zuřením a mráкотou, nejsou již zcela výlučné. Bohudíky, mnozí lidé dobré vůle a bez zásluh jsou tvrdošijní jako umělci. Modernost není hrad, ale širá krajina či lépe shoda, pospolitá práce, tvořivá, budující dílo velikolepě jiné. Neuchováte, nevyberete zvláštní a výmínečné pravdy z obecnosti. Současnost není našich čtyřiaadvacet hodin, ale den, jenž záře, suně se kolem dokola země a bije a hněte beztvárný čas. Snad na tvůrčím činu pracovalo bezpočet neznámých dělníků a možná, že dítě hrajíc si pojalo vaši důležitou myšlenku. První volání splývá s mnoha hlasy a není již tvrdošijností uznávaný obsah, ale setrvávání v uzavřeném počtu. Na výstavě mimo Tvrdošijné Čapka, Hofmana, Špály a Zrzavého jsou i hosté Filla, Gutfreund, Chochol, Kremlička, Kroha, Marvánek, Bulovcová, Feuerstein, Kars, Rykr, J. Šíma, Adler, B. Feigl, Justitz, Roederová, Dix, Heckrott, Hoffmann, Lange, Mitschke - Collande, Segall, Klee, ale není tu souručenství. Výstava stává se salómem, zdá se, že se dohodli jen vystavovatelé, nicméně jaký zisk z toho! Vidíte sympatické německé malíře, krásné obrazy Kremličkovy, mladého Rykra, zase Fillu, Marvána, o jehož malbě se ví tak příliš málo, architektury Chocholovy a Feuersteinovy — a to je více než zajímavá podívaná, doznáte-li, že snaha jednoho každého obrací se k témuž řádu. Kdo před touto *počtnajícím slohovostí* nazve nové umění divokým a vymyšleným?

Obrazy *Josefa Čapka* diváka trochu zmatou; ten, jenž otevřel soucitnou ranou zlo, už nemyslí na lidská neštěstí, libě vzpomíná a tropí si žerty. Ta veselost s černošskou stuhou a prášivou dýmkou velmi připomíná neshovívavý pohled civilizovaného Angličana v kolonii. A jinde je plno nápadů, jež svedeny na obrazy tuze a mocně, přece trvají na okrajích

díla nikoliv jako jeho vlastnosti. Z dvanácti Čapkových obrazů snad vám bude nejmilejší Harmonikář.

Zátiší *Emila Filly*, pravověrně kubistické a již trochu cizí, zazáří tu i onde dokonalou malbou (č. 14). Ve středu chvály, již zahrnete Tvrdošijné, bude i Etiopie Hofmanova, ostatní jeho malba zní kovově, a jakkoliv tě jímá, leží na obraze jako hmota.

A *Zrzavý!* Je básník zúčastněn na tajemství jsoucnosti skrze víru, jež tvoří dozajista více než jeho dovednost, zjevuje mystický život těla a krajín. A že jsme již plni dobré vůle a syti neřádů zvrácené civilizace, válek a loupeží, vidíme jej.

Václav Špála od poslední výstavy se nijak nezměnil — týž rytmus a dobrá malba. Kremličkův obraz Před zrcadlem je jedním z nejkrásnějších na výstavě, ten nemá tíhy tělesnosti, jež trochu kazí 47. a 48. Tři obrazy Marvánkovy jeví plno vážného účastenství na formě, barva nelpí na povrchu věcí, proniká i vytváří je.

Zdeněk Rykr a *J. Štma* jsou zastoupeni jenom čtyřmi pracemi a ty asi nerozhodnou o jejich místě v moderním umění. Rykr přece mohl vystaviti obrazy lépe malované, proč právě tyto? Z prací *Jiřího Krohy* jsou šťastnější obě sochařské práce než pastely.

Architektura patří na výstavě k největším kladům a mezi nimi budiž uveden i sochař O. Gutfreund.

Z německých malřů, jež je nám vítati, na prvním místě je A. Justitz. Nejvíce vztahů má Bedřich Feigl.

Celkem, srovnáváme-li na výstavě díla obou národností, shledáme, že rozličně a s jiným přízvukem zobrazují pohyb lidského ducha z krajnosti libovůle k řádu, k němuž gravituje doba.